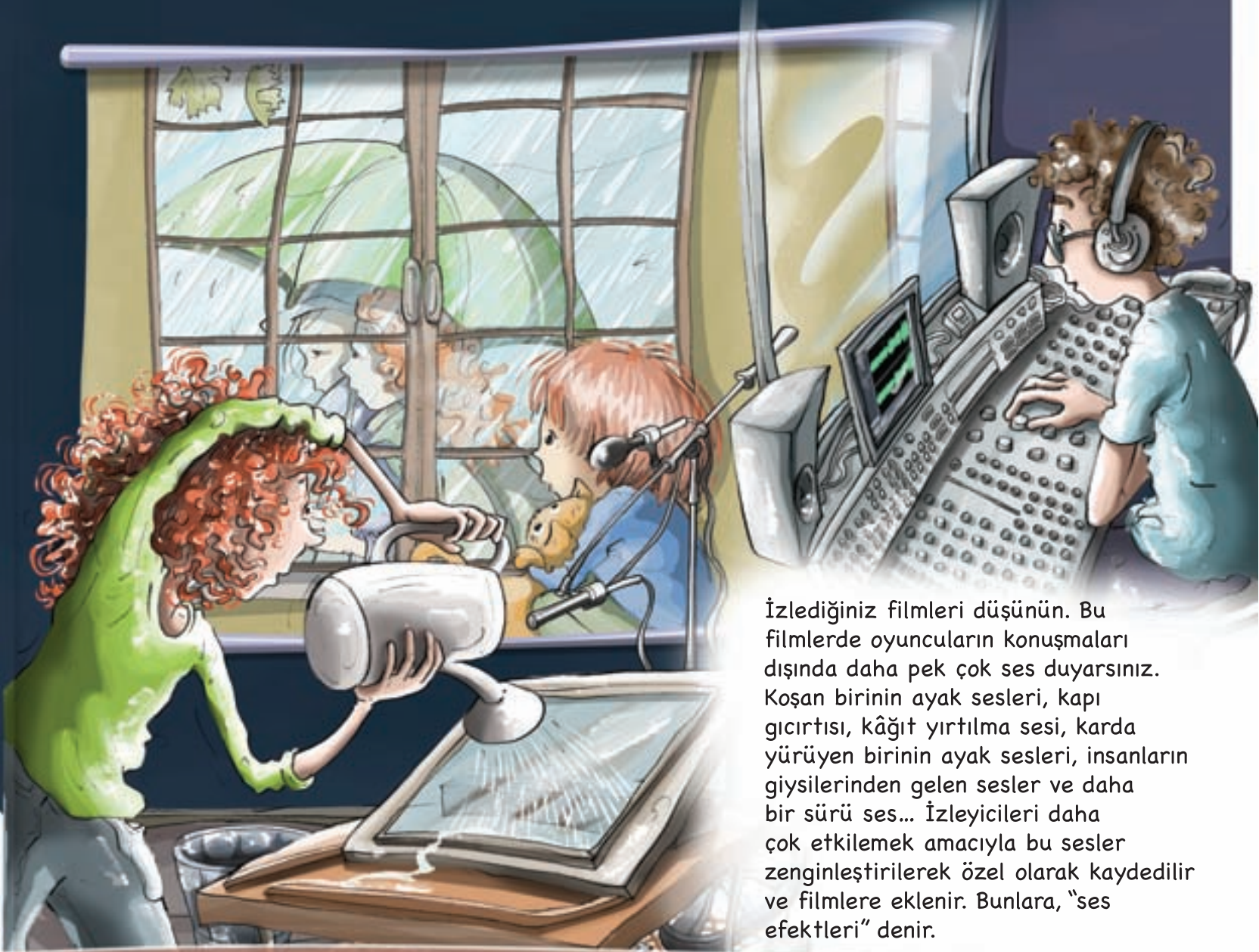

Filmlerde Duyduğumuz Ses Efektleri Nasıl Hazırlanıyor?

İzlediğiniz filmleri düşünün. Bu filmlerde oyuncuların konuşmaları dışında daha pek çok ses duyarsınız. Koşan birinin ayak sesleri, kapı gıcirtısı, kâğıt yırtılma sesi, karda yürüyen birinin ayak sesleri, insanların giysilerinden gelen sesler ve daha bir sürü ses... İzleyicileri daha çok etkilemek amacıyla bu sesler zenginleştirilerek özel olarak kaydedilir ve filmlere eklenir. Bunlara, “ses efektleri” denir.

Eldivenin parmak uçlarına bantlanmış ataçlarla köpeğin yürüyüş sesleri çıkarılabilir.

Patenler,
ayakkabılar
fırçalar taşlar
vb. birçok
malzeme ses
efektçisinin
işine yarar.

Ses efektçileri, ilk olarak üzerinde çalıştıkları filmi izlerler. Bu sırada da hangi seslerin değiştirileceğine, zenginleştirileceğine ya da ekleneceğine karar verirler. Bunun için kâğıt üzerinde bir plan yaparlar. Ardından gerekli olan sesleri kaydederler. Kaydedilen bu sesler daha sonra filmin ilgili bölümlerine eklenir. İşin ilginç yönü, bu ses efektlerinin elde ediliş şeklidir. Bu anlamda ses efektçileri birer buluşçu gibi çalışır. Filmler için gerekli olan sesleri nasıl elde edebileceklerini bulmak için farklı nesnelerle birçok deneme yaparlar. Bu denemeler sonucunda da umulmadık nesnelerden umulmadık sesler elde edebilirler. Örneğin, eldiven taktıkları ellerini kanat çırparmış gibi hareket ettirerek kanat sesi çıkarabilirler. Ya da nişasta ve eski teyp şeritlerini kullanarak karda yürüyen birinin ayak seslerine benzer sesler çıkarabilirler.

Daha sonra sıra bu seslerin kayıt edilmesine gelir. Kayıt sırasında ses efektçisi ekrandaki film görüntülerine bakarak ya da taklit ederek planladığı şekilde sesleri çıkarır. Bu sesler kaydedilir ve ardından da filme eklenir. Biz de bir filmi izlerken bu sesleri duyarız.

Ses efektleri,
radyo
programlarında
da kullanılır.

Siz de Ses Efektleri Yaratabilirsiniz

Şişirilmiş balonlar, paket lastikleri, maden suyu, alüminyum folyo, cam kavanoz, zımpara kâğıdı, mukavva, dondurma çubukları, bilyeler ve portakal... Bu malzemeleri kullanarak, kaç farklı ses çıkarabilirsiniz? İlk olarak her birinden hangi seslerin çıkabileceğini inceleyin. Daha sonra bazılarını birlikte kullanarak hangi seslerin çıkabileceğini bulun. Bu denemelerinizi, bir ses kayıt cihazıyla kaydedebilirsiniz. Kaydettiğiniz sesleri arkadaşlarınıza dinletip sesleri tanıyıp tanımadıklarını anlayabilirsiniz. Ses efekti yaratma denemelerinizi farklı malzemelerle de sürdürebilirsiniz.

Uzak bir gezegendeki sesler ya da bir dinozor yumurtasının çatlama sesi gibi daha önce hiçbir insanın duymadığı bir ses nasıl olurdu? Haydi böyle bir ses yaratın.

Metal kutular ve eski teyp şeritleri koşan bir atın ayak seslerini çıkarmak için çok uygun.

Nişasta ve eski teyp şeritleriyle kar gıcirtısı sesi elde edilebilir.

Zuhal Özer
Çizim: Ayşe İnan Alican

Kaynak
http://www.filmsound.org/foley/newtons_apple/index.htm